

This project is funded
by the European Union

PROACCESIBILITATEA

aopd.md / incluziune.md

NR. 3 • AUGUST 2020

Accesibilizarea clădirilor de menire socială - o condiție pentru asigurarea tuturor drepturilor persoanelor cu dizabilități

Accesibilizarea clădirilor de menire socială este primul pas în asigurarea drepturilor tuturor persoanelor cu dizabilități și a incluziunii sociale a acestora. În acest scop, Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități (AOPD) implementează pe parcursul anului 2020 un proiect finanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer, care are scopul de a spori incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități prin promovarea asigurării condițiilor de accesibilitate la nivel național și local în Republica Moldova.

Astfel, în cadrul acestui proiect, a fost evaluată

accesibilitatea primăriilor, școlilor, grădinițelor, oficiilor poștale, centrelor medicilor de familie și căminelor culturale din 173 de localități din trei raioane: Călărași, Cahul și Fălești.

Rezultatele evaluării vor constitui o resursă pentru autoritățile locale și centrale în planificarea bugetelor pentru accesibilizarea clădirilor de menire socială.

„De la drept la accesibilitate”:
Asociația „AZI” a organizat o campanie de informare p. 3

Utilizarea noțiunilor de „invalid”, „surd”, „mut” constituie un fapt discriminatoriu p.12

Accesibilitatea persoanelor cu dizabilități este în continuare limitată p. 8

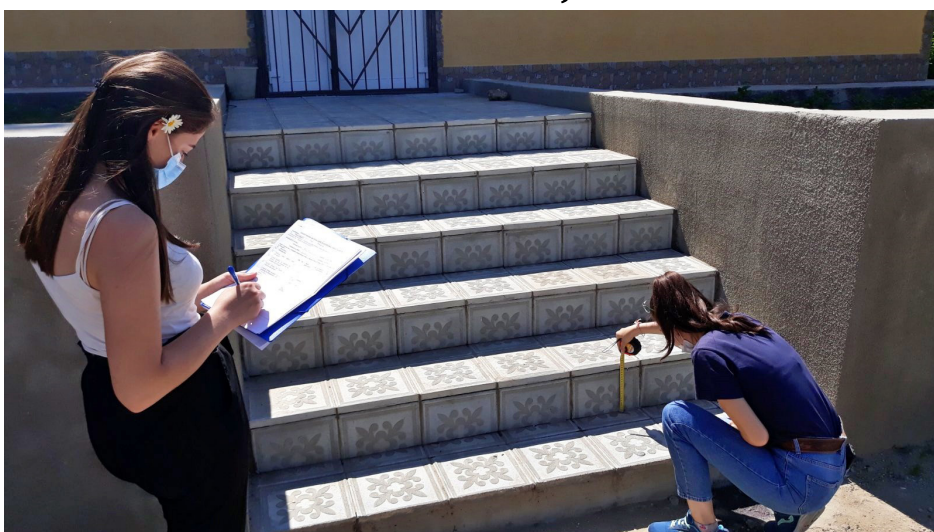

Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a proiectului „Accesibilitatea o condiție pentru asigurarea tuturor drepturilor persoanelor cu dizabilități” și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene.

Accesibilizarea clădirilor de menire socială - o precondiție pentru asigurarea tuturor drepturilor persoanelor cu dizabilități

Accesibilizarea clădirilor de menire socială este primul pas în asigurarea drepturilor tuturor persoanelor cu dizabilități și a incluziunii sociale a acestora. În acest scop, Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități (AOPD) implementează pe parcursul anului 2020 un proiect finanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer, care are scopul de a spori incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități prin promovarea asigurării condițiilor de accesibilitate la nivel național și local în Republica Moldova.

Astfel, în cadrul acestui proiect, a fost evaluată accesibilitatea primăriilor, școlilor, grădinițelor, oficiilor poștale, centrelor medicilor de familie și căminelor culturale din 173 de localități din trei raioane: Călărași, Cahul și Fălești. Rezultatele evaluării vor constitui o resursă pentru autoritățile locale și centrale în planificarea bugetelor pentru accesibilizarea clădirilor de menire socială.

De asemenea, au fost instruiți viitori membri ai Consiliilor Consultative în raioanele Fălești și Cahul. Consiliile Consultative vor fi constituite pe lângă Consiliile Raionale și vor activa în domeniul incluziunii sociale, asigurării accesibilității și transparenței procesului decizional, iar partenerii AOPPD „Eternitate” și AO „AZI” vor asigura suportul la nivel local în organizarea activității acestor organe consultative.

Potrivit directorului executiv al AOPD, Galina Climov, unul din punctele forte

ale proiectului este consolidarea societății civile cu administrația publică locală în promovarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități. „Dacă nu avem o bază de date statistice cu privire la numărul de clădiri accesibile nu putem să planificăm strategiile locale. Societatea civilă trebuie și poate să fie un partener al autorităților în dezvoltarea și implementarea politicilor de incluziune”, a spus Galina Climov.

Evaluarea accesibilității clădirilor publice de la nivel local este necesară pentru a asigura drepturile fundamentale ale persoanelor cu dizabilități. Autoritățile locale sunt deschise și conștiente de importanța acestui proces și sperăm să fie găsite resurse financiare pentru asigurarea accesibilității instituțiilor publice”, a subliniat directorul executiv al AO „Asociația de Sprijin a Copiilor și Tinerilor cu Dizabilități „Dorința” din Călărași, Rodica Stratan.

Trebuie să învățăm primarii să-și planifice banii, să prioritizeze această problemă, pentru că în fiecare localitate, dacă

nu există o persoană cu dizabilități fizice, cu siguranță sunt părinți cu copii mici în cărucioare, cu siguranță sunt persoane în etate etc.”, a adăugat directorul executiv al Asociației „AZI” din Cahul, Tatiana Seredenco.

Rezultatele evaluării clădirilor de menire socială vor fi incluse într-un studiu de evaluare a accesibilității. De asemenea, vor fi analizate, împreună cu autoritățile locale, bugetele raionale din perspectiva accesibilității pentru a identifica resurse pentru asigurarea condițiilor de accesibilitate.

Proiectul „Accesibilitatea” o precondiție pentru

asigurarea tuturor drepturilor persoanelor cu dizabilități” este implementat de AOPD în parteneriat cu AO „AZI” din Cahul, AOPPD „Eternitate” din Fălești și AO „Dorința” din Călărași, în cadrul Programului de granturi „Dezvoltarea societății civile la nivel local în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer, implementat de Asociația pentru Politica Externă, Asociația ADEPT, Expert-Grup și Asociația Obștească Centrul European Pro-Europa din Comrat.

„De la drept la accesibilitate”: Asociația „AZI” a organizat o campanie de informare privind promovarea condițiilor de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități

Asociația Obștească „AZI” a desfășurat, în perioada iunie - iulie 2020, campania de informare și sensibilizare a cetățenilor privind diminuarea discriminării și promovarea condițiilor de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități din raionul Cahul.

Astfel, 63 de copii din mun. Cahul, dar și din s. Gotești, r. Cantemir, au participat la Concursul de desene on-

line „Satul meu / Orașul meu accesibil pentru TOȚI”, organizat în cadrul campaniei. De asemenea, a fost organizat Flashmob-ul „De la drept la accesibilitate”, la care au

participat tineri cu dizabilități, voluntarii AO „AZI” și cetățenii mun. Cahul.

În cadrul acestui eveniment, localnicii au fost informați despre dreptul persoanelor cu dizabilități la accesibilitate și au fost rugați să-și expună părerea privind accesul persoanelor cu dizabilități la infrastructura locală (drumuri, trotuare, instituții de menire socială).

Asociația „AZI” este una dintre cele trei OSC-uri partenere în cadrul proiectului „Accesibilitatea o precondiție pentru asigurarea tuturor drepturilor persoanelor cu dizabilități”, implementat de AOPD în cadrul Programului de granturi „Dezvoltarea societății civile la nivel local în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer, implementat de Asociația pentru Politica Externă APE, Asociația ADEPT, Expert-Grup și Asociația Obștească Centrul European PROEUROPA. MD.

Scopul proiectului este de a spori incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități prin promovarea asigurării condițiilor de accesibilitate la nivel național și local în Republica Moldova.

APEL al Organizațiilor Societății Civile privind diminuarea impactului situației de urgență asupra celor mai vulnerabile categorii de beneficiari

Finanțat de Uniunea Europeană

Co-finanțat și implementat

Accesul la servicii de calitate este un drept fundamental al fiecărui cetățean din Republica Moldova.

În contextul stării de urgență în sănătate publică, instituită în Republica Moldova din cauza răspândirii pandemiei de COVID-19, este importantă conjugarea eforturilor autorităților statale și ale reprezentanților societății civile pentru ca niciun beneficiar, fie el copil, adult sau vârstnic, să nu rămână în afara sistemului și să poată beneficia de servicii individualizate, în conformitate cu propriile necesități.

Pentru a putea răspunde cât mai eficient nevoilor fiecărui beneficiar, Organizațiile Societății Civile și-au reorganizat activitatea, adaptând-o la noile reguli și restricții instituite de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică. Unele activități au fost transferate în mediul online, alte servicii au fost prestate cu o frecvență sporită la domiciliu, iar prestarea unor servicii și realizarea activităților au fost întrerupte pentru o perioadă nedeterminată de timp sau, în unele cazuri, sistate.

C

chiar dacă eforturile reprezentanților societății civile de a oferi acces la servicii educaționale, medicale și sociale de calitate pentru fiecare copil și familie sunt considerabile, rezultatele sondajului efectuat în rândul organizațiilor relevă că mulți beneficiari încă mai rămân în afara sistemului, fiind grav afectați de efectele pandemiei de COVID-19:

- **M**ulte familii s-au confruntat cu crize emoționale și psihologice din cauza dezinformării și/sau a informării insuficiente cu privire la COVID-19;
- **U**n număr mare de familii și-a pierdut sursa de venit, părinții fiind trimiși în șomaj „forțat”;
- **T**ransportul public sistat a creat dificultăți de deplasare spre locul de muncă pentru familiile cu un venit scăzut și mediu;
- **O**rarul instabil de circulație a transportului public, acolo unde acesta a fost prezent, a creat dificultăți în accesarea serviciilor de sănătate, planificate la o anumită oră;
- **P**ărinții au simțit pe umerii lor o povară

destul de grea, devenind în același timp îngrijitori, educatori, profesori, dar și întreținători;

- **M**ulți copii au fost lăsați fără supraveghere sau sub supravegherea unor persoane nepotrivite (frați mai mari, vecini sau bunici în vârstă etc.) din cauza închiderii instituțiilor de învățământ, mai ales a celor preșcolare și extrașcolare, ceea ce a sporit gradul de expunere a acestora la situații de risc, unele cazuri fiind chiar fatale;
- **M**ulți beneficiari (copii și adulți) nu au avut posibilitatea de a participa la lecțiile online din lipsa mijloacelor tehnice precum și a conexiunii la internet, iar în familiile cu mai mulți copii, acest lucru a devenit imposibil, inclusiv din lipsa spațiului separat pentru fiecare copil;
- **C**opiii cu cerințe educaționale speciale nu au avut parte de o abordare individualizată în procesul de instruire online;

- **B**eneficiarii cu necesități speciale au nevoie de servicii și terapii permanente, iar încetarea anumitor servicii înseamnă regres în dezvoltarea și recuperarea acestora;
- **M**ulți copii instituționalizați/adulți cu dizabilități au ratat șansa de a fi reintegrați în familie și societate, prelungindu-și perioada de aflare în instituțiile rezidențiale;
- **M**ulte familii s-au confruntat cu insuficiența produselor alimentare și igienei de bază, iar un număr impunător de vârstnici și de familii cu copii resimt lipsa comunicării și a socializării, cauzate inclusiv de mărirea considerabilă a prețurilor la măști, mănuși și soluții dezinfectante;
- **P**roblemele legate de violență în familie și cele de sănătate mentală a părinților s-au acutizat, fiind în creștere și numărul cazurilor de abuz, violență și neglijență asupra copiilor.

Este cert faptul că starea de urgență a afectat enorm societatea, iar acțiunile întreprinse de autorități au fost focusate, mai mult, spre gestionarea urgenței imediate, acordând o atenție scăzută efectelor de lungă durată,

provocate de instituirea stării de urgență în urma răspândirii COVID-19.

Organizațiile Societății Civile active în domeniul protecției copilului și familiei și a persoanelor cu dizabilități atenționează Autoritățile Centrale și Locale asupra necesității de a îmbunătăți colaborarea cu ONG-urile prezente în teritoriu, care sunt o adevărată resursă informațională cât și de suport. O colaborare eficientă dintre sectorul public și cel privat ar permite o mai bună coordonare a intervențiilor pentru a putea ajunge la fiecare beneficiar în parte, evitând dublarea eforturilor.

Pe de altă parte, considerăm că bugetele locale nu au fost pregătite pentru a putea răspunde adecvat situației de criză, astfel Autoritățile Publice Locale nu au putut face față multitudinii de probleme sociale apărute sau acutizate în urma instalării stării de urgență.

Facem apel către Autoritățile Publice Locale să se implice activ și să consulte Organizațiile Nonguvernamentale în procesul de elaborare a bugetelor pentru următoarea perioadă și să fie prevăzute resurse financiare pentru asigurarea continuității prestării serviciilor sociale. Doar având o viziune clară asupra impactului real al stării de urgență asupra populației, autoritățile vor putea prevedea, pentru viitor, cheltuieli reale și justificabile pentru alte eventuale stări de urgență și

asigura accesul la servicii pentru toți beneficiarii.

În același timp, este necesară elaborarea unor proceduri clare de gestionare a stării de urgență la nivel local, însoțite de instrucțiuni concrete pentru diferite categorii de angajați din domeniul educațional, medical și social, cu mai multe scenarii de intervenție în dependență de situația concretă și gravitatea problemei existente.

Este necesară revizuirea proceselor de lucru în toate domeniile, cu accent pe digitalizarea unor procese/activități și instruirea personalului în acest sens și a beneficiarilor, inclusiv achiziționarea de echipamente funcționale pentru toți copiii care nu au un dispozitiv electronic.

Recomandăm Autorităților Publice Centrale și Locale achiziționarea și păstrarea unor stocuri strategice de echipamente de protecție și dezinfectanți.

Elaborarea participativă a unui Plan de Acțiuni la nivel local, cu surse financiare de rezervă, alocate pentru eventuale situații de urgență, ar putea ajuta Autoritățile Locale să acționeze prompt și coerent, în beneficiul tuturor categoriilor de cetățeni.

Nu în ultimul rând, experiența altor state care au ieșit din starea de urgență cauzată de răspândirea COVID-19 trebuie luată în calcul pentru alte eventuale stări de urgență în țara noastră.

10 ani de la ratificarea Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități

Ratificarea Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități a contribuit la elaborarea cadrului legal și normativ privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități din Republica Moldova și la elaborarea și implementarea politicilor incluzive de către autoritățile centrale. După ratificarea Convenției, a fost atestată o dezvoltare a serviciilor comunitare și a cadrului normativ pentru aceste servicii. Constatările sunt făcute de către Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități în contextul împlinirii a 10 ani de la ratificarea documentului.

În cadrul unei conferințe de presă la IPN, Galina Climov, directoare executivă a Alianței, a menționat că datorită ratificării Convenției a fost posibilă realizarea asigurării mai multor drepturi ale persoanelor cu dizabilități. Politicile naționale includ astăzi prevederi care să sporească accesul acestora la serviciile medicale, de abilitare și rehabilitare de calitate. „S-au făcut multiple studii sociologice cu privire la accesul la sănătate a persoanelor cu dizabilități și mai bine de 80% din persoanele chestionate au indicat că au acces la servicii de sănătate în mică măsură sau deloc, mai ales la serviciile de recuperare, reabilitare, foi sanatoriale, mijloace și echipamente speciale în funcție de nevoi”, a spus Galina

Climov.

60% din participanții la studiu au indicat că au acces în mică măsură sau deloc la medicamente compensate. Se atestă imposibilitatea persoanelor cu dizabilități de mobilitate de a accesa servicii de asistență medicală specializată la domiciliu. În acest sens, Galina Climov crede că ar fi binevenit să fie incluse în pachetul de servicii medicale oferite de CNAM și unele servicii medicale specializate la domiciliu pentru persoanele cu dizabilități severe de mobilitate. Este necesară elaborarea și implementarea unui mecanism eficient de comunicare, transiteră a datelor cu caracter personal și referirea cazurilor între instituțiile de sănătate primară, spitale și centre de sănătate mintală.

Cât privește asigurarea dreptului la muncă, Galina Climov recomandă elaborarea și implementarea unui mecanism

de colaborare între instituțiile de învățământ și angajatori. Este necesară și promovarea la nivel național a practicilor de angajare asistată, pilotate de organizațiile societății civile. Galina Climov s-a referit și la dreptul persoanelor cu dizabilități la un nivel adecvat de trai și protecție socială. Aici, se cere revizuirea modalității de calculare și acordare a prestațiilor alocațiilor sociale, delimitarea prestațiilor bănești, care pot fi considerate surse de venit, de alocațiile sociale acordate pentru îngrijire, însoțire sau supraveghere și de compensațiile alocate pentru transport.

Ludmila Iachim, directoare executivă a Asociației „MOTIVAȚIE” din Moldova, a menționat că dreptul la o viață independentă și trai în comunitate pentru persoanele cu dizabilități este realizat prin casele comunitare, serviciile de asistență parentală profesionistă pentru

copii cu dizabilități, plasament familial pentru adulți etc. Cu toate acestea, există o insuficiență a serviciilor sociale comunitare pentru persoanele cu dizabilități. În pofida cadrului legal existent, continuă instituționalizarea persoanelor cu dizabilități. Ludmila Iachim recomandă consolidarea eforturilor autorităților și societății civile pentru dinamizarea implementării Programului național de dezinstuționalizare a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale din instituțiile rezidențiale și elaborarea unui mecanism de evaluare și monitorizare a calității respectării dreptului la viață independentă și

traie în comunitate a persoanelor cu dizabilități.

Cât privește asigurarea dreptului la educație pentru persoanele cu dizabilități, Ludmila Iachim a remarcat implementarea Programului de dezvoltare a educației de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2011-2020, dezvoltarea serviciilor de suport educațional, includerea în Codul Educației a prevederilor privind incluziunea educațională a copiilor cu CES și elaborarea cadrului și suportului metodologic pentru serviciile educaționale care vin în sprijinul cadrului didactic. La acest capitol, Ludmila Iachim recomandă instruirea cadrelor didactice care să ofere servicii de

consiliere și ghidare în carieră pentru dezvoltarea cunoștințelor și abilităților necesare pentru lucrul cu copii cu dizabilități, identificarea și aplicarea unor soluții-tip pentru transportarea copiilor cu dizabilități la instituțiile de învățământ, care să fie replicat în toate localitățile din țară și crearea unei bănci de e-materiale și echipamente didactice pentru copiii cu dizabilități, disponibile pentru închiriere de către instituțiile de învățământ pentru facilitarea integrării copiilor cu dizabilități senzoriale.

Sursa: IPN

În Moldova a fost creată Coaliția pentru Incluziune și Nediscriminare

Mai multe organizații nonguvernamentale și-au consolidat eforturile în vederea apărării principiului egalității și combaterii fenomenului discriminării prin fondarea Coaliției pentru Incluziune și Nediscriminare (CIN).

CIN își propune să contribuie la respectarea, apărarea, promovarea și la o mai bună realizare a drepturilor omului în Republica Moldova, precum și să participe activ la procesul de monitorizare, implementare și elaborare al cadrului legal și al politicilor de prevenire și combatere a discriminării.

Scopul CIN este de a contribui la protecția și promovarea drepturilor și libertăților omului precum, și la elaborarea, și aplicarea consecventă a unui cadru legal nediscriminatoriu în Republica Moldova.

CIN își propune să analizeze toate recomandările adresate Republicii Moldova de către Organismele internaționale și regionale responsabile de monitorizarea tratatelor în domeniul drepturilor omului care au fost formulate în vederea prevenirii și combaterii discriminării în Republica Moldova. Ulterior, membrii CIN vor elabora o agendă unică cu recomandări pentru completarea/modificarea sau chiar adoptarea legislației și a politicilor publice în vederea asigurării principiului egalității, incluziunii și nediscriminării.

Până în anul 2021, secretariatul CIN va fi deținut de Institutul

pentru Drepturile Omului (IDOM), acesta fiind reprezentat de către Gheorghina Drumea (secretara CIN).

Membrii fondatori ai Coaliției pentru Incluziune și Nediscriminare (CIN) sunt: Asociația Promo-LEX, Centrul de Resurse Juridice (CRJM), Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD), Centrul de Informații „GENDERDOC-M”, Institutul pentru Drepturile Omului (IDOM), Inițiativa Pozitivă, Ana Furtună, Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CDPD), Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități (AOPD), Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM), Gender-Centru, Uniunea Organizațiilor Invalizilor din RM, Asociația de Reabilitare a Invalizilor din RM, Asociația Națională a Mediatorilor Comunitari din R.M și Keystone Moldova.

Accesibilitatea persoanelor cu dizabilități este în continuare limitată

Instituțiile responsabile și proprietarii de spații și clădiri în continuare nu conștientizează importanța asigurării condițiilor de accesibilitate pentru o societate incluzivă. Cei care s-au născut sau au dobândit o problemă de sănătate care le afectează mobilitatea

sunt lipsiți de posibilitatea de a ajunge independent acolo unde au nevoie, pentru că lipsesc rampele de acces sau acestea sunt impracticabile, fiind instalate fără să țină cont de necesitățile celor care ar trebui să le folosească. Autoritățile publice, dar și cetățenii uită că, fără asigurarea condițiilor de accesibilitate fizică și informațională, multe schimbări pozitive în societate nu pot avea loc, a remarcat Vitalie Meșter, director executiv al Centrului pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CDPD), într-o conferință de presă la IPN.

Membrii Alianței Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități constată lipsa unui document de politici privind asigurarea accesibilității pentru persoanele cu diferite tipuri de dizabilitate. Iar în politicile bugetare, spun ei, nu se regăsesc costurile pentru asigurarea condițiilor de accesibilitate.

Această conferință poate fi privită ca un model pentru

autoritățile publice. Dacă ați observat, această conferință de presă este însoțită și de traducere în limbajul semnelor, ceea ce lipsește în prezent, în perioada de pandemie. Declarațiile, briefingurile, conferințele de presă făcute live de către autoritățile publice centrale, începând cu membrii comisiei stării de urgență nu sunt însoțite de traducător în limbajul semnelor. Altfel, persoanele cu deficiențe de auz nu au acces la informațiile de ultimă oră ce țin de prevenirea și combaterea răspândirii infecției COVID-19”, a spus Vitalie Meșter.

Ludmila Iachim, directoare executivă a Asociației „MOTIVAȚIE” din Moldova, a prezentat realizările înregistrate, până la etapa actuală, la compartimentul accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități. În Republica Moldova există cadrul de politici și cadrul legal care include prevederi privind asigurarea condițiilor de accesibilitate, normativele de construcții, care au fost modificate și completate pentru a asigura

condițiile de accesibilitate, surse informaționale care contribuie la inițierea procesului de adaptare a materialului în format accesibil persoanelor cu dizabilități și o hotărâre de guvern, din 2014, privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Serviciului de interpretare a limbajului mimico-gestual pentru persoanele cu deficiențe de auz, prestat de Asociația Surzilor din Republica Moldova, acoperit de bugetul de stat.

La acest moment, spune Ludmila Iachim, se cere să fie elaborat și ulterior aprobat un plan care să prevadă etapele de asigurare a accesibilității pentru persoanele cu diferite tipuri de dizabilități. E nevoie să fie planificate alocații anuale pentru adaptarea graduală a infrastructurii. La toate etapele ar urma să fie implicați cu expertiză și reprezentanții persoanelor cu dizabilități.

Potrivit statisticilor, în Republica Moldova sunt în jur de 176 de mii de persoane cu dizabilități, dintre care circa 10,6 mii de copii cu vârsta de la 0 la 17 ani. Această cifră constituie 5,1 procente din întreaga populație a țării.

Sursa: IPN

APSCF și AOPD s-au angajat în implementarea unui Plan de acțiuni pentru promovarea responsabilității sociale

Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF) și Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități din Republica Moldova (AOPD) s-au angajat în implementarea Planului de acțiuni al organizațiilor societății civile pentru promovarea responsabilității sociale, în cadrul proiectului „Servicii sociale mai bune printr-un parteneriat durabil dintre societatea civilă și guvern”.

Planul comun de acțiuni a fost conceptualizat în cadrul Forumului organizațiilor societății civile „Monitorizarea și evaluarea participativă a serviciilor sociale – mecanism de responsabilizare socială”, la care

au participat reprezentanții a circa 100 organizații ale societății civile (OSC) din Republica Moldova, și include recomandările formulate de către OSC-urile participante.

Obiectivele Planului constau în sporirea gradului de acoperire financiară a serviciilor sociale la nivel local și sporirea calității serviciilor prin activități de monitorizare și evaluare participativă de către OSC. În acest sens, pe parcursul anului 2020, organizațiile implicate beneficiază de consultanță și suport din partea secretariatelor APSCF și AOPD în vederea implementării instrumentelor de monitorizare și evaluare participativă a serviciilor sociale comunitare și a bunurilor publice.

Totodată, în contextul pandemiei Covid-19 și a stării de urgență, una din acțiunile Planului a fost evaluarea activității de prestare a serviciilor sociale și efectele provocate de răspândirea Covid-19 asupra beneficiarilor prin intermediul unui chestionar online. În urma analizei răspunsurilor, s-a decis lansarea unui Apel al OSC-urilor privind diminuarea impactului situației de urgență asupra celor mai vulnerabile categorii de beneficiari.

Proiectul „Servicii sociale mai bune printr-un parteneriat durabil dintre societatea civilă și guvern” este implementat în perioada 1 februarie 2018 – 31 ianuarie 2021, finanțat din sursele financiare ale Uniunii Europene implementat și co-finanțat de Fundația Soros-Moldova în parteneriat cu Keystone Moldova, APSCF și AOPD.

Scopul proiectului este de a abilita organizațiile societății civile din țară pentru stabilirea dialogului și parteneriatelor de lungă durată cu instituțiile rezidențiale și autoritățile publice întru dezvoltarea serviciilor sociale comunitare inovative, sustenabile și adaptate la necesitățile și prioritățile locale identificate.

Drepturile tale sau ale altor persoane cu dizabilități au fost încălcate?

Sună acum!

0 80 01 08 08

Istoria unui luptător. Galina Climov, director executiv AOPD, militant pentru drepturile omului

Nu m-am gândit vreodată că, prin munca pe care o fac, sunt un „apărător al drepturilor omului”

Povestea mea începe acum 18 ani, când am pășit pragul unei organizații neguvernamentale în domeniul incluziunii sociale și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități. Eram la început de cale, întocmai ca acest domeniu în Republica Moldova, întocmai ca ei, oamenii care nu își cunoșteau prea bine drepturile și erau marginalizați. M-am maturizat și am crescut odată cu persoanele cu dizabilități, le-am ascultat și înțeles necesitățile, le-am văzut curajul și voința, le-am aplaudat succesele, am încercat „să repar” injustiția la care erau supuse... Nu m-am gândit vreodată că, prin munca pe care o fac, sunt un „apărător al drepturilor omului”.

Acum realizez că, fiecare etapă a parcursului meu profesional m-a ajutat să conștientizez și să înțeleg nedreptatea sistemului în raport cu copiii și persoanele cu dizabilități. La început, munca de cadru didactic de sprijin pentru copiii cu dizabilități în școală, mai apoi, procesul de dezvoltare a serviciilor comunitare pentru persoanele cu dizabilități, iar într-un final, coordonarea organizației în acțiuni de pledoarie pentru asigurarea drepturilor persoanelor cu dizabilități și a familiilor lor.

Mai este multă muncă în această direcție, în acest domeniu, dar fiecare mic succes îmi dă aripi și mă determină să nu mă opresc aici, să merg până în pânzele albe.

Persoanele cu dizabilități merită să fie apreciate și

să le fie respectate drepturile și demnitatea. Iar asta înseamnă că fiecare dintre noi trebuie să înțeleagă că persoanele cu dizabilități nu reprezintă doar o cifră în datele statistice privind populația, ci că ele au aceleași abilități, însă societatea trebuie să le ofere oportunități pentru a le dezvolta. Familia unui copil cu necesități speciale trebuie să aibă încredere în ziua de mâine. Prietenul, utilizator de scaun cu rotile care își continuă studiile la colegiu, trebuie să poată parcurge orice distanță, independent, fără să se gândească cum îi va fi „norocul” azi cu transportul public. Vecina și cea mai bună prietenă trebuie să aibă un loc de muncă adaptat, unde talentul și profesionalismul îi va fi apreciat.

Uneori, gândul că nu voi izbuti să găsesc o soluție nu îmi dă pace. Și parcă ai depus un efort enorm, și parcă ai făcut totul așa cum trebuie, dar rezultatul întârzie să apară...

Însă lecția învățată în toți acești ani e că schimbarea vine treptat, că în pofida obstacolelor trebuie să continui lupta, să muncesc mai mult în direcția propusă, să găsesc noi și noi aliați, să construiesc parteneriate cu cei care împărtășesc aceeași viziune. Doar împreună suntem mai puternici!

Odată depășite „gândurile negre” mă gândesc că sunt o norocoasă! Am parte de susținerea unei echipe de profesioniști, iar împreună cu colegii din AOPD, cu pași mici, dar siguri, facem progrese spre incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și promovarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități.

La final de zi, acest lucru îmi dă curaj și credință să merg mai departe! Iar mâine, mâine o luăm de la capăt, cu forțe noi și speranța într-o societate mai incluzivă și într-o infrastructură mai accesibilă!

Avocatul poporului pentru drepturile copilului: Integrarea copiilor cu autism, cu deficiențe de auz și văz rămâne dificilă

Integrarea socială, dar și în sistemul de educație a copiilor cu cerințe educaționale speciale are loc. Însă se atestă rezerve în ceea ce ține de integrarea copiilor cu tulburări din spectrul autist, copiilor cu deficiențe de auz și de vedere. Mulți dintre copiii cu probleme de sănătate mai sunt instituționalizați, neexistând un cadru legal clar cu privire la dezinstituționalizarea lor. Declarațiile au fost făcute de avocatul poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, într-un interviu pentru

IPN. **M**aia Bănărescu a menționat că copiii cu autism, cei cu deficiențe de vedere și de auz nu sunt complet integrați în societate și nici în sistemul de educație. Și această problemă a fost discutată pe platforma Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului. Noua Strategie pentru protecția copilului, care urmează să fie elaborată, se va axa pe aspectul dezinstituționalizării acestor copii și pe integrarea lor.

La un alt aspect legat de educație, ombudsmanul spune că, la această etapă, calitatea predării disciplinei care se referă la drepturile copiilor lasă de dorit și se axează mai mult pe aspectul teoretic, care nu întotdeauna este

pe înțelesul copiilor. Copiii parcă au auzit despre drepturile pe care le au, dar nu le înțeleg până la urmă. Când le pui întrebări despre existența sălii de sport în instituția în care învață, a echipamentelor sportive sau despre calitatea predării, copiii își manifestă nemulțumirea, fără să înțeleagă că este, de fapt, vorba despre dreptul la educație.

În cadrul discuțiilor cu avocatul poporului, elevii frecvent se plâng pe volumul mare de teme. Maia Bănărescu menționează că o reușită este că, cel puțin elevilor din clasele mici, nu le mai sunt date teme pentru acasă, cu excepția unor proiecte. Este important copiii să fie învățați să vorbească despre problemele pe care le au. Pregătirea copiilor pentru a deveni cetățeni activi, care își cunosc drepturile, pornește din școală. La fel, e bine să se înțeleagă că copiii au drepturi și responsabilități. Anume responsabilități, și nu obligații, cum au adulții.

Starea de urgență a fost prelungită până pe 15 septembrie

Comisia Națională Extraordinară pentru sănătate publică a decis prelungirea stării de urgență în sănătate publică până la 15 septembrie. Respectiv, este prelungit și termenul de aplicare a tuturor restricțiilor în vigoare, transmite IPN.

Guvernul reamintește că, din 1 septembrie, cetățenii care traversează frontiera pe sensul de intrare și vin din țări aflate în

zona verde – cu risc scăzut de infectare, nu vor fi nevoiți să stea în autoizolare.

Tot din 1 septembrie se vor redeschide instituțiile școlare și preșcolare în baza unor instrucțiuni clare și cu respectarea strictă a normelor sanitar-epidemiologice. Decizia de reîncepere a activității școlilor aparține fondatorilor. În cazul în care acestea nu vor întruni

condițiile necesare, nu vor primi autorizație de funcționare.

Autoritățile reiterează importanța respectării celor trei reguli de aur pentru stoparea răspândirii virusului: igienizarea frecventă a mâinilor, respectarea distanței fizice/sociale de un metru și purtarea corectă a măștilor în spații închise și locuri aglomerate.

Utilizarea noțiunilor de „invalid”, „surd”, „mut” constituie un fapt discriminatoriu

Utilizarea, în materialele jurnalistice, a noțiunilor de „invalid”, „surd”, „mut” sau „persoană cu handicap”, constituie un fapt discriminatoriu, inadmisibil în activitatea jurnalistică, atenționează Centrul pentru Jurnalism Independent, în cadrul rubricii „Juristul Presei”. Legea cu privire la asigurarea egalității prevede că orice formă de discriminare este interzisă, iar promovarea unei politici sau efectuarea unor acțiuni care încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor trebuie să fie înlăturată de autoritățile publice competente și sancționată conform legislației, transmite IPN.

Potrivit CJI, pentru a relata corect faptele referitoare la persoanele cu nevoi speciale, în loc de „invalidi”, „bolnavi”, „orbi”, „surzi”, „muți”, „persoane cu handicap”, este recomandabil de a utiliza sintagma „persoane cu nevoi speciale” sau „persoane cu dizabilități”.

În loc de „invaliditate de gradul I-III”, pot fi utilizați termenii „dizabilitate severă/accentuată/medie”. De asemenea, se recomandă evitarea prezentării materialelor jurnalistice într-o formă care ar putea prejudicia onoarea și demnitatea persoanelor cu nevoi speciale. Este recomandabil să fie adoptată o abordare echilibrată și echidistantă, pentru a nu admite crearea stereotipurilor.

Odată cu ratificarea de către Republica Moldova a Convenției ONU privind persoanele cu dizabilități, cadrul legal național a suferit o serie de modificări. Printre acestea se numără și adoptarea, în anul

2012, a Legii privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Potrivit legii, dizabilitatea unei persoane se poate manifesta prin deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale care, în interacțiune cu diverse obstacole, pot îngreuna persoanei participarea deplină și eficientă la viața societății, în condiții de egalitate cu celelalte persoane.

CJI precizează că legislația națională mai conține câteva legi, hotărâri de Guvern și regulamente care încă nu au fost racordate la cerințele Convenției ONU privind persoanele cu dizabilități, ca de exemplu: Regulamentul circulației rutiere, care conține noțiuni discriminatorii precum „invalidi”, „cărucioare pentru invalidi”, „conducători surzi” sau „surdomuți”. În pofida existenței acestor neconcordanțe ale legislației, e necesar să fie folosite noțiuni non-discriminatorii la adresa persoanelor cu dizabilități.

